

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у
Запорізькій гімназії №107 Запорізької міської ради Запорізької області

1. Загальні положення

Положення розроблено на основі Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої Кабінетом Міністрів України «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» від 4 червня 2025 р. № 658, та відповідно до вимог:

- Сімейного кодексу України, Законів України “Про охорону дитинства”, Закону України «Про освіту»,
- Закону України «Про охорону дитинства»,
- Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»,
- Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»,
- постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб’єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті»;
- постанови від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»;
- постанови від 28.07.2021 № 775 «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження»;
- наказу Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»;
- наказу Міністерства освіти та науки України від 28.12.2019 № 1646 «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.02.2020 за № 111/34394 Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.02.2019 № 369/180 (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02.04.2019 № 333/33304) «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства».

Положення визначає єдину систему дій у Запорізькій гімназії №107, спрямовану на створення безпечного середовища, вільного від будь-яких форм насильства та жорстокого поводження з учнями.

Дія цього Положення поширюється на всіх працівників Запорізької гімназії №107, учнів, їхніх батьків або інших законних представників.

Усі працівники гімназії зобов’язані ознайомитися з цим Положенням під підпис та неухильно дотримуватися його вимог у своїй діяльності.

1.1. Основні терміни:

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або

будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Домашнє насильство – діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю, але не перебувають чи не перебували у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає або проживала особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, а також погрози вчинення таких діянь.

Види насильства:

Економічне насильство – це дії які включають псування або насильницьке відбирання житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру. Часто цей вид насильства полягає у здирництві – разовому або періодичному вимаганні грошей, речей під тиском і примусом, включаючи загрозу застосування фізичної сили, розголошення певних відомостей, поширення чуток і пліток. Такі дії завдають жертві не тільки матеріальної, а й моральної шкоди від завданих фізичних і психологічних страждань (болі, страху, приниження).

Фізичне насильство - це дії із застосуванням фізичної сили з метою заподіяння людині болю, дискомфорту, приниження її гідності. До фізичного насильства відносять удари, що наносять рукою, ногою, за допомогою будь-яких предметів, побиття, поштовхи, стусани, потиличники, укуси, скубання за вуха, викручування рук, заламування пальців, примус залишатися в будь-якій незручній або принизливій позі, удушення, чублення, струс і напад з будь-яким предметом або зброєю, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру. Фізичне насильство може призвести до фізичних і психологічних травм, інвалідності потерпілого або смерті в результаті травми або суїциду.

Психологічне насильство – це сукупність навмисних вербальних і поведінкових дій, спрямованих на приниження гідності, ігнорування, відторгнення, контроль або соціальну ізоляцію людини. Психологічне насильство може проявлятися в глузуванні, обзиванні, образливих прізвиськах, висміюванні, відмові у спілкуванні, недопущенні в групу, гру, на спортивне заняття або інший захід, а також в образах, лайці, грубих і принизливих висловлюваннях, які применшують самооцінку і самоповагу людини, переконують її у «нікчемності», відторгненні від спільноти, знецінюють її особистість.

Булінг (цькування) – це свідомо сплановане, тривале, фізичне та/або психологічне насильство, припинення якого вимагає втручання третіх осіб – директора, вчителів, інших працівників закладу освіти, учнів, батьків, а іноді й представників правоохоронних органів.

Кібербулінг – використання мобільних телефонів, електронної пошти, Інтернету, соціальних мереж, блогів, чатів для переслідування людини, поширення її конфіденційної інформації, пліток, ганебних і образливих повідомлень.

Сексуальне насильство – це примус людини до сексуальних стосунків всупереч її бажанню і волі, а також будь-які (в тому числі і не пов'язані з примусом) сексуальні дії з боку дорослої особи щодо неповнолітньої особи, яка не досягла віку згоди. (Вік сексуальної згоди – вік, починаючи з якого людину вважають спроможною дати інформовану згоду на сексуальні стосунки з іншою особою. Вік сексуальної згоди в Україні – 16 років. Кримінальний кодекс

України, ст. 156.) **Зґвалтування** (статеві стосунки із застосуванням насильства чи загрози його застосування) – крайній ступінь сексуального насильства, яке може стати причиною вагітності, зараження інфекціями, що передаються статевим шляхом, в тому числі ВІЛ-інфекцією. Таке насильство завдає глибокої психологічної травми, призводить до зниження самооцінки і може стати причиною спроб самогубства.

Сексуальне насильство може мати прояв у небажаних обіймах, дотиках, в тому числі до статевих органів іншої людини, або непристойному оголенні своїх статевих органів, показі порнографії, підгляданні за оголеною людиною. До сексуального насильства також належать висловлювання, що принижують гідність, та сексуальні домагання – загравання, залицяння, а також будь-які інші дії, спрямовані на утиск людини, яка відхилила такі домагання. У більшості випадків, висловлювання і сексуальні утиски та домагання лякають, принижують і знижують почуття самоповаги у неповнолітніх і можуть спричинити передчасне припинення навчання у закладі освіти. Особливо часто це трапляється з дівчатами і гендерно некомфортними хлопчиками і дівчатками.

Гендерне насильство може мати форму психологічного, фізичного або сексуального насильства, в його основі лежать гендерний дисбаланс або гендерні стереотипи. Будь-які насильницькі та дискримінаційні дії, в тому числі з причини неприйняття гендерної ідентичності і сексуальної орієнтації людини, є проявами гендерного насильства. Соціальні норми, що закріплюють домінантне ставлення чоловіка та культивують брутальність, можуть провокувати агресивну поведінку хлопчиків. Чекаючи підпорядкування і покірності з боку дівчаток, хлопчики можуть застосовувати до них тиск, примус і силу. Демонструючи свою мужність, вони можуть чіплятися, принижувати та піддавати фізичному і навіть сексуальному насильству слабших і тих, хто не відповідає гендерним нормам, особливо хлопчиків, яких сприймають як таких, що мають гомосексуальну орієнтацію. Гендерне та сексуальне насильство пов'язане з ризиком інфікування ВІЛ.

Дискримінація – це обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі особи за ознакою раси, кольору шкіри, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, політичних, релігійних та інших переконань, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками.

Дискримінація може мати різні прояви: явні і відкриті – через образливі й такі, що принижують гідність людини, висловлювання, коментарі, жарти, прізвиська і обзивання, виключення з ігор та змагань, а також неявні – через упереджене, нерівне ставлення.

2. Основні завдання щодо формування середовища вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною

2.1. Метою Положення є забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та протидії насильству, створення у закладі освіти атмосфери нульової толерантності до будь-яких проявів жорстокого поводження з дітьми.

2.2. Основними завданнями Положення є:

- запровадження чіткого порядку дій працівників гімназії, спрямованих на унеможливлення насильства;
- формування у працівників відповідального ставлення до обов'язку захищати дітей від насильства та жорстокості;
- забезпечення оперативного інформування уповноважених органів (Національна поліція, служба у справах дітей та сім'ї) про виявлені випадки насильства;
- поширення культури ненасильницької комунікації та поваги до гідності дитини.

2.3. Механізм формування середовища вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною:

- ✓ вироблення офіційної позиції закладу освіти щодо усіх форм насильства та інформування про неї всіх учасників освітнього процесу;
- ✓ розроблення правил поведінки для всіх учасників освітнього процесу – учнів, батьків, вчителів та інформування про них;

- ✓ визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та дотримання безпечної поведінки в закладі освіти;
 - ✓ проведення інструктажів всім працівникам закладу освіти.
- 2.4.** Відповідно до ст.30 Закону України «Про освіту» заклад освіти забезпечує на своєму сайті відкритий доступ до публічної інформації та документів, зокрема:
- ✓ правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
 - ✓ план заходів, спрямованих на запобігання та протидію домашньому насильству та булінгу (цькуванню) в закладі освіти погоджений з територіальним органом поліції;
 - ✓ порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв та звернень про випадки домашнього насильства та булінгу (цькування) в закладі освіти;
 - ✓ порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування);
 - ✓ порядок визначення уповноваженої особи з питань запобігання та протидії булінгу та домашньому насильству із числа працівників закладу;
 - ✓ контактну інформацію про уповноважену особу, про служби, до яких можна звернутися постраждалим (інформаційний стенд та сайт закладу освіти);
- ✓ інформацію про проведення виховної роботи та інформаційно-просвітницьких заходів.
- 2.5.** Здійснення інформування на сайті закладу освіти, шкільних стендах тощо про:
- ✓ цілодобові телефони довіри з питань допомоги жертвам насилля у школі та сім'ї;
 - ✓ Національної гарячої лінії з питань запобігання насильству;
 - ✓ Національної дитячої «гарячої лінії», працівника ювенальної превенції територіального органу поліції.
- 2.6.** Обов'язкове інформування відповідних органів про випадки, або підозри щодо форм насильства та експлуатації.
- 2.7.** Взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання всіх видів насильства відповідно до чинного законодавства.

3. Основні заходи із запобігання та протидії насильству

4.

3.1. Превентивні заходи:

- розміщення інформаційних матеріалів (плакатів, буклетів) про види насильства, шляхи захисту та контакти служб допомоги на стендах та на офіційному сайті закладу освіти;
- проведення оцінки ризиків насильства в освітньому середовищі гімназії та вжиття заходів для їх мінімізації;
- врахування ризиків насильства під час прийому на роботу працівників, зокрема проведення співбесід та перевірок відповідно до законодавства;
- заповнення форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (Додаток 1);
- ведення обліку повідомлень про випадки насильства у Журналі реєстрації внутрішніх інцидентів (Додаток 2);
- проведення анонімних опитувань серед вихованців для моніторингу психологічного клімату в колективах (Додаток 3).

3.2. Заходи із виявлення та реагування:

- створення доступних та безпечних каналів для повідомлення про випадки насильства (скринька довіри, електронна пошта, контактний телефон відповідальної особи);
- забезпечення негайного та оперативного реагування на кожне повідомлення (заяву, скаргу) про насильство.

3.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності:

- організація навчальних тренінгів, семінарів для педагогічних працівників з питань розпізнавання ознак насильства, методів ненасильницького спілкування та надання першої психологічної допомоги;
- проведення виховних годин для учнів щодо їхніх прав, способів захисту та безпечної поведінки;

- залучення батьків до просвітницьких заходів (батьківські збори, семінари, розповсюдження інформаційних матеріалів тощо).

4. Повноваження та відповідальність

4.1. Директор закладу освіти:

- несе персональну відповідальність за життя і здоров'я, дотримання прав і свобод учнів та працівників;
- забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), зокрема: затверджує план заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильству й булінгу в закладі освіти;
- є відповідальним за реалізацію цього Положення, затверджує його та забезпечує ознайомлення з ним усіх працівників;
- може призначити відповідальну особу за координацію роботи із запобігання та протидії насильству;
- розглядає заяви про випадки булінгу здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування протягом однієї доби з моменту надходження;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження, невідкладно (не пізніше однієї доби) повідомляє уповноважений підрозділ Національної поліції та службу у справах дітей та сім'ї;
- організовує проведення навчальних та профілактичних заходів для дітей, батьків та працівників;
- взаємодіє з іншими суб'єктами соціальної роботи для комплексного реагування на випадки насильства.
- інформує батьків учнів та організовує взаємодію з органами управління освітою, закладами охорони здоров'я, соціальної допомоги, психологічними службами для протидії насильству та надання допомоги потерпілим.

4.2. Заступник директора, відповідальний за профілактику та протидію насильству та булінгу:

- організовує та контролює освітній процеси без дискримінації, пропаганди насильства чи агресії;
- здійснює роботу серед працівників закладу освіти щодо профілактики насильства і навичок його виявлення, запобігання і надання допомоги учасникам конфлікту;
- організовує розгляд випадків насильства та надання допомоги;
- організовує моніторинг навчання, поведінки і соціалізації учнів з особливими освітніми потребами та інших учнів, які через особистісні, сімейні, соціальні та інші чинники мають високий ризик зазнати насильства і дискримінації;
- підтримує зв'язок з батьками учнів, в тому числі через батьківський комітет та класних керівників.

4.3. Вчитель / класний керівник:

- у щоденній роботі з учнями використовує методи гуманної педагогіки, засоби і форми навчання і виховання відповідно до вікових, психологічних і фізичних особливостей учнів;
- неухильно дотримується правил внутрішнього трудового розпорядку, етичних норм у спілкуванні з учнями, батьками, колегами, керівництвом, однаково ставиться до всіх учнів, не допускає дискримінаційних дій;
- формує в учнів навички міжособистісного спілкування, вміння домовлятися і вирішувати конфлікти мирним шляхом;
- здійснює постійний нагляд за колективом учнів для раннього виявлення міжособистісних конфліктів, формування угруповань, ізоляції та цькування замкнених, емоційно нестабільних учнів, в тому числі які мають особливі освітні потреби, особливості розвитку і поведінки, для своєчасного надання допомоги і підтримки;
- не залишає без уваги повідомлення про випадки насильства, спиняє агресивну поведінку, своєчасно обговорює з батьками проблеми в поведінці здобувачів освіти і спільні дії щодо їх подолання.

- працівники закладу освіти розуміють ступінь відповідальності за допущення насильницьких дій, а в разі зіткнення з насильством або спробою його здійснення третьою особою – знають, як діяти, щоб припинити насильство.
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною, негайно вжити заходів для припинення протиправних дій;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- негайно повідомити про інцидент директора або чергового адміністратора;
- зафіксувати випадок у первинному повідомленні;
- дотримуватися конфіденційності щодо отриманої інформації.
- за застосування щодо учнів самим керівником, педагогом чи іншими співробітником закладу освіти методів виховання та інших дій, пов'язаних з фізичним та/або психологічним насильством, керівник або співробітник може бути звільнений із займаної посади.

4.4. Практичний психолог:

- розробляє план заходів спрямованих на запобігання та протидію усіх випадків насильства та булінгу (цькуванню) у закладі освіти;
- здійснює реалізацію розвивальних, профілактичних, просвітницьких програм;
- сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідальної і безпечної поведінки в ситуаціях ризику, навичок здорового способу життя;
- здійснює роботу з постраждалими від насильства дітьми;
- формує небайдухе ставлення здобувачів освіти до постраждалих дітей.
- у випадку насильства діють відповідно до порядку і алгоритмів дій, встановлених в закладі освіти;
- надає психологічну допомогу учасникам конфліктної ситуації, дотримується конфіденційності і зберігає у таємниці всі особисті відомості про учасників конфлікту.

4.5. Соціальний педагог:

- сприяє формуванню у здобувачі в освіти відповідальної поведінки, культури здорового способу життя, збереженню репродуктивного здоров'я;
- сприяє запобіганню конфліктних ситуацій, що виникають під час освітнього процесу;
- здійснює розроблення та проведення профілактичних, інформаційно-освітніх заходів у закладі освіти з метою захисту прав і свобод, формування у дітей ціннісних життєвих навичок та моделей поведінки;
- інформує учасників освітнього процесу щодо контактних даних національної поліції, психологів, медиків, гарячих ліній, куди вони можуть звертатися, якщо стали жертвами або свідками булінгу;
- бере участь у наданні допомоги постраждалим від насильства та іншим сторонам булінгу;
- сприяє захисту прав здобувачів освіти від будь-яких видів і форм насильства, представляє їхні інтереси у правоохоронних і судових органах тощо.

4.6. Технічний персонал:

- не повинен допускати учнів у технічні приміщення (підвали, комори, бойлерні, гаражі) та інші «затишні» місця (під сходові клітини, тамбури, віддалені ділянки території закладу освіти), де можуть відбутися насильницькі дії;
- виявивши здобувачів освіти у таких місцях, з'ясовують мету перебування у даному місці і стежать, щоб вони їх залишили;
- під час прибирання й технічного обслуговування туалетних кімнат та спортивних роздягалень звертають увагу на поведінку учнів і за підозри на вчинення насильницьких дій, негайно повідомляють черговому вчителю або адміністрації.
- ставши свідками конфліктної ситуації мають діяти відповідно до порядку, встановленого в закладі освіти.

4.7. Батьки здобувачів освіти:

- виховують у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих;

- поважають гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбають про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяють розвитку її здібностей, формують навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- особистим прикладом доводять повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності;
 - сприяють у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування) та насильства;
 - неухильно виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) та інше, що сприятиме покращенню виправлення ситуації, що призвела до булінгу або насильства.

4.8. Здобувачі освіти мають право на:

- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;
- безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь - яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за
- будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю
- здобувачам освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від насильства та булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я оточуючих;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) та насильства стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників та інших осіб, які залучені до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

5. Механізм повідомлення про випадки насильства та реагування

5.1. Заклад освіти забезпечує функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства:

- усні та письмові звернення до директора, відповідальної особи;
- електронні листи на офіційну пошту закладу освіти;
- повідомлення через скриньку довіри (можливо анонімно).

5.2. Усі повідомлення, незалежно від форми подання, реєструються відповідальною особою або директором у Журналі реєстрації внутрішніх інцидентів.

5.3. Директор закладу освіти розглядає повідомлення протягом однієї доби.

5.4. У разі підтвердження інформації про насильство, директор невідкладно, але не пізніше однієї доби, письмово повідомляє:

- уповноважений підрозділ органу Національної поліції;
- службу у справах дітей за місцем проживання/перебування дитини;

- одного з батьків або законних представників дитини (крім випадків, коли вони є ймовірними кривдниками).

6. Вимоги до працівників та політика найму

6.1. Відповідно до статті 10 Закону України “Про охорону дитинства”, до роботи з дітьми в закладі освіти не допускаються особи, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи.

6.2. Під час працевлаштування кандидатів на посади, що передбачають контакт з дітьми, проводиться співбесіда, яка може включати питання ситуаційного характеру щодо реакції на прояви агресії та жорстокості з метою виявлення схильності до насильницької поведінки.

7. Правила безпечної взаємодії з дітьми

7.1. Працівники закладу освіти повинні уникати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним для освітнього процесу (наприклад, на фізичній культурі або контактних іграх на класних годинах/святах).

7.2. Якщо фізичний контакт є необхідним, він має відбуватися коректно, за згодою дитини (якщо дозволяє вік) та, за можливості, у присутності інших осіб або в приміщенні з вільним доступом.

7.3. Неприпустимою є будь-яка поведінка працівників, що може бути розцінена як приниження, залякування, образа дитини, включно з підвищенням голосу, образливими коментарями чи покараннями.

8.ОСОБА, ЯКА ЗАЗНАЛА НАСИЛЬСТВА:

особисто повідомляє працівнику закладу освіти, якому довіряє або інформує працівників закладу будь-яким іншим способом.

Повідомляє батькам.

БУДЬ-ХТО З УЧНІВ, ЯКІ ОПИНИЛИСЯ СВІДКАМИ АБО ДІЗНАЛИСЯ ПРО ВИПАДОК:

особисто повідомляє працівнику закладу освіти, якому довіряє, черговому вчителю, адміністратору або інформує працівників закладу освіти у будь-який інший спосіб.

ОДИН З БАТЬКІВ ПОСТРАЖДАЛОГО/РОДИЧ:

звертається (усно, письмово, за допомогою електронних комунікацій) до класного керівника, відповідального заступника директора, директора закладу освіти.

БУДЬ-ХТО З БАТЬКІВ, ЯКІ СТАЛИ СВІДКАМИ АБО ДІЗНАЛИСЯ ПРО ВИПАДОК:

повідомляє класному керівнику, відповідальному заступнику директора, директору закладу освіти.

8.1. Негайне втручання з метою припинення насильства

БУДЬ-ЯКИЙ ПРАЦІВНИК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ, ЯКИЙ СТАВ СВІДКОМ АБО ДІЗНАВСЯ ПРО ВИПАДОК НАСАЛЬСТВА:

- розбороняє учасників (без застосування фізичної сили, яка може завдати шкоди учасникам конфлікту);
- за необхідності кличе на допомогу охорону, інших працівників закладу;
- інформує класного керівника, заступника директора, а за їхньої відсутності чергового адміністратора.

БУДЬ-ХТО З УЧНІВ, ЯКІ СТАЛИ СВІДКАМИ АБО ДІЗНАЛИСЯ ПРО ВИПАДОК:

негайно повідомляють будь-кому з працівників закладу освіти.

БУДЬ-ХТО З БАТЬКІВ, ХТО СТАВ СВІДКОМ АБО ДІЗНАВСЯ ПРО ВИПАДОК:

розбороняє учасників (без застосування фізичної сили, яка може завдати шкоди учасникам конфлікту), за необхідності кличе на допомогу інших працівників закладу освіти.

8.2. Надання першої допомоги особі, яка зазнала насильства

БУДЬ-ЯКИЙ ПРАЦІВНИК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ, УЧЕнь, ХТОСЬ ІЗ БАТЬКІВ, ХТО ОПИНИВСЯ СВІДКОМ АБО ДІЗНАВСЯ ПРО ВИПАДОК:

- надає першу допомогу.
- викликає медичного працівника закладу освіти або супроводжує потерпілого в медичний кабінет.

8.3. У випадку загрози життю і здоров'ю потерпілого

МЕДИЧНИЙ ПРАЦІВНИК, ПРЕДСТАВНИК АДМІНІСТРАЦІЇ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ, А ЗА ЇХНЬОЇ ВІДСУТНОСТІ – БУДЬ-ХТО З ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ:

- викликає швидку медичну допомогу;
- надає першу допомогу;
- повідомляє батькам потерпілого учня.

8.4. Розбір та реєстрація випадку насильства

8.4.1 КЛАСНИЙ КЕРІВНИК, А ЗА ЙОГО ВІДСУТНОСТІ – ЧЕРГОВИЙ АДМІНІСТРАТОР:

- розмовляє з потерпілим, кривдником, свідками (за необхідності з залученням психолога закладу освіти);
- документує випадок та інформує про нього заступника директора, відповідального за попередження та протидію насильству або директора закладу.
- повідомляє батькам потерпілого і кривдника, зважаючи на ситуацію, характер і наслідки випадку.

У повідомленні батькам, необхідно враховувати, що це може поставити потерпілого або кривдника в ситуацію загрози застосування насильства щодо нього або нанесення йому іншої шкоди з боку батьків.

8.4.2. ПСИХОЛОГ, СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ:

консультують класного керівника, відповідального заступника директора і беруть участь у розборі випадку.

8.4.3. ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА НАПРЯМОК ПРОФІЛАКТИКИ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ:

- розглядає повідомлення про насильство, скарги і заяви учнів, батьків, працівників закладу освіти в зв'язку з насильством;
- реєструє інформацію про випадок насильства в журналі (електронній базі даних);
- ставить до відома директора закладу освіти;
- бере участь в розборі випадку, розмовляє з учасниками, батьками, працівниками закладу освіти;
- організовує роботу комісії з розбору випадку.

8.4.4. ДИРЕКТОР, А ЗА ВІДСУТНОСТІ – ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА:

- розглядає повідомлення про насильство, скарги і заяви учнів, батьків, працівників закладу освіти в зв'язку з насильством;
- забезпечує проведення розбору кожного випадку насильства;
- залежно від ситуації, характеру і наслідків випадку:
 - а) проводить бесіду з учасниками насильства, батьками;
 - б) доручає провести розбір випадку класному керівнику, відповідальному заступнику або спеціальній комісії або ради з профілактики та розглядає їх висновки та рекомендації;
 - в) приймає рішення про виховні та дисциплінарні заходи щодо кривдника;
 - г) негайно інформує вищий орган управління освітою, правоохоронні органи про виявлений випадок булінгу, випадок насильства, що спричинило тяжкі наслідки для потерпілого, випадок, пов'язаний з сексуальним насильством.

8.4.5. КОМІСІЯ З РОЗБОРУ ВИПАДКУ НАСИЛЬСТВА:

- ✓ члени комісії розмовляють з постраждалим, кривдником, свідками, батьками, працівниками закладу освіти;
- ✓ аналізують стан учасників, ситуацію в цілому та її наслідки;
- ✓ дають рекомендації з надання допомоги учасникам та прийняття виховних, дисциплінарних та профілактичних заходів;
- ✓ роблять висновок щодо кваліфікації випадку булінгу.

9. Надання допомоги, виховні та дисциплінарні заходи, завершення випадку.

9.1. КЛАСНИЙ КЕРІВНИК:

- спостерігає за станом учасників насильства, розмовляє з ними, їхніми батьками;

- за необхідності надання допомоги учасникам залучає психолога, соціального педагога;
- здійснює виховні заходи;
- інформує відповідального заступника директора про результати цих заходів і наданої допомоги;
- проводить (за необхідності спільно з психологом, соціальним педагогом) обговорення випадку, роз'яснювальну та профілактичну роботу в класі.

9.2. ПРАКТИЧНИЙ ПСИХОЛОГ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ:

- оцінює психологічний стан потерпілого, кривдника, свідків, надає їм психологічну допомогу;
- консультує класного керівника, інших учителів і працівників закладу освіти з тактики поведінки щодо учасників насильства і проведення роз'яснювальної та профілактичної роботи в класі і в закладі освіти в цілому;
- за потреби самостійно або спільно з класним керівником або відповідальним заступником директора організовує обговорення випадку чи профілактичну бесіду з класом;
- консультує батьків, за наявності показань рекомендує звернутися по психологічну, медичну і соціальну допомогу до інших установ;
- здійснює моніторинг психологічного стану учасників, інших учнів класу;
- за необхідності проводить консультування, організовує тренінги, розмовляє з батьками.

9.3. СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ:

- координує надання допомоги учням різними фахівцями (психологом, соціальним працівником, медичним працівником, юристом тощо) і службами;
- взаємодіє з батьками учнів;
- інформує про надану допомогу класного керівника і відповідального заступника директора
- проводить профілактичні заходи в даному колективі.

9.4. ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА НАПРЯМОК ПРОФІЛАКТИКИ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ:

- контролює надання допомоги учасникам насильства і прийняття щодо них виховних і дисциплінарних заходів та інформує про це директора закладу освіти;
- інформує кривдника (і його батьків) про вжиті щодо нього дисциплінарні заходи;
- реєструє здійснені заходи (допомога, виховні та дисциплінарні) за кожним випадком насильства в журналі (електронній базі даних) і інформує директора закладу освіти.

9.5. ДИРЕКТОР:

- забезпечує надання соціально-педагогічної і психологічної допомоги всім учасникам насильства;
- забезпечує реалізацію виховних і дисциплінарних заходів стосовно учасників насильства;
- забезпечує проведення моніторингу виявлення, реєстрації та реагування на всі випадки насильства.

10. Прикінцеві положення.

10.1. Це Положення набуває чинності з моменту його затвердження наказом директора закладу освіти.

10.2. Положення про порядок захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в Запорізькій гімназії №107 Запорізької міської ради Запорізької області затверджується на педраді і є обов'язковим до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

10.3. Зміни та доповнення до Положення вносяться за наказом директора закладу освіти.

10.4. Контроль за виконанням цього Положення покладається на директора закладу освіти.